

hogy a bíróságok a vétélőfelosztásokkal a kir. közjegyzőket megbízzhatják. Az igazságügyminiszter elnöke alatt jelenleg tanácskozó enyket-bizottság előtt fekvő törvényjavaslattal még tovább megy, a mennyiben 78-ik §-ában imperatív kimondja, hogy a vétélőfelosztás minden esetben közjegyzőre bízandó.

Budapest, jan. 4.

A porta vizsautasió bizásával, mint egy megkötött párisi távirat biztosít, irányadó körökben nem tekintik végkép eljártaknak a választott bíróság eszméjét, sőt nem tekintik véglegesnek a porta visszautasító választását sem. Összességben és Anglia — így mondja a távirat tovább — nyomtatékos támogatják a francia részről tett, inditványt és óhajtják, hogy a porta által ígért előzetes lépések közeledési pontot képezzenek az új jónnan megindított tárgyalásokra néve. A porta fenntartja decz. 14-iki jegyzékben foglalt azon biztosítást, hogy ő nem fogja megkezdeni az ellenségeskedéseket. A hadikészültség hiányos volta kételyeket ébreszt az iránt, vajon Görögország abban a helyzetben lesz-e, hogy már a közel jövőben megkezdhesse a támadást. — A bizalmas tárgyalások, melyek a választott bíróság visszautasítása folytán keletkezett új helyzet fölött az angol, német és osztrák-magyar kabinetek közt folytak, teljesen biztosítottan tüntetik fel az európai egyetértés további fenállását.

Ez a hang bizony nem vall arra, hogy a porta magatartása valami nagy zavart idézett volna elő az európai diplomáciában s egy mai konstantinápolyi távirat azt jelenti, hogy az ottani nagykövetség tegnap délelőtt érkezéskor tartottak, mely után új, azonos lépéseket tettek a portánál. A választott bíróság érdekében. (Erre vonatkozólag lásd bécsi tudósítók által érkezett táviratát. Szerk.) „Ha tekintetbe vesszük — mondja a felhívásban berlini „Nordd. Allg. Ztg.” — azt a rendkívül féltékeny ábrándot, a melyből a választott-bíróság eszmé kibontakozni nem tudott, ugy — kellek tekintetbe — a porta visszautasítása által okozott kár nem találgos nagy. A konfliktus ismét ugyanazon a ponton áll, a hol a választott bíróság inditványozása előtt állott. Hogy a kabineteket mely körrel jesszente a legújabb fordulat, mutatja az a párisi távirat, mely máris a hatalmak új lépéseiről beszél.

A porta intenczióiról egy konstantinápolyi jól értesült levelező decz. 31-ről a következők irja: „Mintán a bírósági terv elejétnek látszik, nem küldteték el az a jegyzék sem, melyet a porta a hatalmakhoz szándékozott intézni. Ez a jegyzék, mint hírik, egy új kiegyezés alaprajzait fogja tartalmazni, mely a hatalmak elé fog terjesztetni, hogy azt a görög kormányának figyelmébe ajánlják. E jegyzéknek, melyről alig hallani némely részleteket, megfogalmazása azért nagy oltan lassan, mert a miniszterium kebeleiben a nézetek egymástól nagyon eltérők, a hadipárt makacsul azt követelven, hogy a porta semmi esetre se menjen túl az október 3-iki jegyzékben tett engedményekre. A bekapart viszont abban a nevezetben van, hogy a szultán minden lehetséges újabb engedménnyel bizonyítsa be Európának bekezeseretetet s adjon alkalmat az érdekelte hatalmaknak arra, hogy György királyt és kabinetjét a kérdés erőszakos megoldásával visszatartassák. Az a nevezetű közönség híre szerint olyan eles volt, hogy miniszterválságról van szó. Szaid pasa és Asszim pasa a bekezes ügyében mellett karcokodnak, míg a hadügyminiszter és Dsevdét pasa a hadipárt alálalmának körében értejtéri híre szerint a nagyvezír állását is megindagottak tartják, mert, mint állítják, a szultán e pülánatban a hadipártot támogatja. Szaid pasa ennek következtében tegnapelőtt — híre szerint — beadta lemondását, mely azonban nem fogadtatott el.”

Eltoltunk van kibonatan az a korirat, melyet Barthélemy Saint-Hilaire a választott bíróság ügyében Franciaország diplomáciai képviselőihez intézett volt. A korirat, a mely szerzőjét nevezetes, kijelö, hogy a berlini konferencia határozatait a berlini szerződésben megállapított mediáció értelmében jóakarattal támaszkodni, hanem csak akkor lehetnek ketelek, ha mindeket vitas lelejtogadna. Mintfog egyedül Görögország fogadta el, tehát nem képeznek joggegynt s nem ketelek azon hatalmakra néve sem, a melyek azokat javasolták. A porta — folytatja a francia külföldi — újkezelvén alkalmazósa autónól, melyeket Görögország indokoltan visszautasított. A görög határkereszt megdászara néve tehát legalkalmasabb eszköz egy bíróság itélet volta, melyet mindket el előre is keteleknek ismeretes kerne. Graf Mouy atheni francia követ ussattatott, hogy hasonló érteleben hasson Athenben magyarazaza meg a görögkormányának, hogy joggegynt csak kepezt, Görögország az a telősséget rozza magara, hogy megavara az európai bekezt s rozsza teszi, ha bizalmatlanokik Europa telete irant, mert Europa Görögországgal minag jótétemenyeket gyakorolt.

Transvaal függetlenítésének egyre több szoszolója akad most Angliában, s úgy látszik, maga a Gladstone-kabinet sem idegenkedik ettől. Ezt kell legalább hinni a kétségtelenül felhívatalos „Pall Mall Gazette” legújabb fejtetései folytán, melyek egészen kimondják, hogy jölhet a boerok leverhesése természetes dolog, s az angol hatalmat tekintve, kétséget sem szenved, leverésük mégsem szükséges, mert a mult kormányk az azon eszeleketeit, melyekből a mostani konfliktus eredt, most egy angol államférfi sem igazolhatja. Transvaal aneozitót az alsóház mindkét részén és az egész angol sajtóban kevés kivétellel elítélik. Az angol kormányra néve tehát csak az marad hátra,

hogy megtalálja a Transvaalból való visszavonulást kellő utját, talán a benszülöttek fölötti protektorátus alakjában vagy ilyenféleképpen. Ezek azonban — folytatja a „P. M. G.” — csak részletek. A fontos az, hogy Anglia még a tizenegyedik órában megsgátessze az aneozitót, mert annak megtartása vesz és károhozot volna. Minden ok, melyet az aneozitó előrelő felhozhat, mint például a Transvaalban előforduló arany, csak ámitás. Angliának biztosítani kell a maga számára a délafrikai hollandiat, de ennek kibékülés s nem háboru által kell megtörténnie. A „Times” azt mondja, hogy Transvaal ismét meg kell hódítani, mert Angliára néve elviselhetetlen volna, hogy a boerok most a harez megkezesé után szabadságot ne az angol igazsággószágnak, hanem saját vitézségüknek köszönhessék.

Gladstone állása, mint egy berlini lap londoni hítelei forrásból értesül, az ir kérdés következtében mélyen meg van ingatva s azt hiszik, hogy minisztersége nem fogja túlélni a közelebbi parlamenti ülészeket. A parlament elé terjesztendő agrarius billről még semmit sem hallani. Az ir szellemű „Foceman’s Journal” azt reményli, hogy e bill nem egyszerű módosítása lesz az 1870-iki land-billnek, hanem hathatós rendszabály, mely oda hat, hogy a föld mivelőtől annak tulajdonosai is tegye. — Egy mai londoni táviratunk jelenti, hogy az irékek több számtal tükös társulat áll fön; a kormány ennek következtében ööl rendszabályokat tett a birminghami és a liverpooli fejtgyárakra néve. A „Lord-warden” páncélos monitorról, mely a Frithof-területnél állomásozik, jelentes érkezett, hogy a mult héten torpedókat találtak a hajó közelében. Most torpedóhálókál biztosították a monitor. E merénylettel — mely különben megerősítésre vár — a feniereket gyanúsítják.

VIDÉK.

* A hajdu-büszörényi függetlenségi 48-as párt új év napján gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy a jan. 23-án Budapestben tartandó pártkongresszuson képviseltetni fogja magát. — Képviselőik éghanghul megválasztották Arany Lipót (Miskolc) Czeiz Ignácot, Makláry Lajost és Sövégy Gábot.

* Szörényi és Krassómezők egyesülése alkalmából — mint egy mai keleti lugosi sírügyü elemti — a közgyűlés nagy lelkesültséggel tartott. Tabadjai főispán nagy hatású beszédében buzdította az egyesült megyék közönségét egyttés hazafias eljárásra. Patyánszky és Karfa alispánok, Bredianszky, Brakfócsy szörényi bizottsági tagok felelték: lelkesedéssel igényvén egymás kölcsönös támogatást és alkotmányos osszetartást; kifejezve, hogy az egyesült Krassó-Szörényi megye továbbra is a magyar haza varbástája lesz. 2 óra körül lakoma volt, melyre a szörényi tagok vendégül hívtak meg. Este fényes estély volt a kaszinóban.

* Pécselt a függetlenségi párt január hó 2-án d. e. 10 óra körül „Hattyu-teremben” értekezelt tartott. Az értekezletre a terem minden zugá megtelt, sőt számos a külső falvakból Pécsre misére bejött pörök közül is. Erdekelte léven a mojalom által, megjelentek. Sionia a elemi hatóság beszédét nyitotta meg az értekezletet, völs zavarban ábrázolta a haza állapotát, előadva a gyules csejít. Utana többen szözlökét hason értekelben. Az értekezlet nemcsak Pécselt, de megkezerte kivanatosnak tartja a mojalom letétesít és az orsz. értekezletet küldött által képviseltitől óhajtja magát egy a balparthoz hal kerüléseket Ezebből az elemi megbizatik a kerülethez e tárgyon állni, hogy az ottani elemiök hason mojalom letétesének, masztéti pedig az országos értekezletet küldendő képviselőket tudassa a központi elemiökkel. A további tendók: szervezkedés, s netán intézkedések vegtő bizalmi férfiak vaslaltak, kik kott vannak: Simonfay János, Bolgar Kálmán, Radocsay Mátyás, Hradegh János, Kiss József, Szocsek András, Rakovics Schedel J., Horvath K. György, Forster Aurél, Cziriák Ignác, Asztalos József, Dr. Schulhoi, Butrg Mihály, Baross Horvath József stb. A bizalmi férfiakból a kerülethez is fogának küldeteni a szervezkedés elöszterése, mi céllal az elemi értekezlet Simonfay elemiök lakásán vikeresté napján fog megtartani.

* Fehérvár. Az 1881. évi január hó 23-án Budapestben tartandó országos függetlenségi értekezletre elküldendő képviselő választása és több partgyűlési felelt tanácskozás velti Szabarmegye 48-as és függetlenségi partjának tagjai 1881. évi január hó 18-án Nagy-Károly városban a polgári orvások teremében d. e. 3 óra körül tartandó értekezletén megleszere tisztelettel felhívom. — Vay Mihály part-elemiök.

* A kolozsvári „Ellenzék” irja: „A függetlenségi párt kolozsvári bizottságának derek elemiök: Haller Rezső ügyvéd és az ügyvidi kamara elemiökéi úgy napján a pártbizottság részéről nagyvonalú küldetését jelent meg. A párt nevében Deaki Albert ügyvéd tömőcsolta a uszletet és bizalom érzelmet, melyeket a part minden egyes taga a derek elemiök iránt táplál; a legmelegebb és öszintébb hangon adott kifejezést a bekozonított úgy első napján, melyről a part minden tagja reméli Magyarország állami önállóságának egy szebb korszakát fogja inauguralis is az új megkezes a függetlenségi párt által lobogjukra tűzött hazafias törekvés és jogos kívánalmak gyözelmet. A meleg szavakat a jelenvaló részéről ep oly meleg, lelkes egyezés követte a part nepszerű, tiszteletreméltó elemiök, ki a pártbizottság jókivánóságát az újévben hasonló mértékű adalatt illetőleg. A megjelentek e beszédék után zárt tanácskozást tartottak, melyben előle az evi képviselőválasztások ügye került szönyegre.”

* Esztergomból a következő értesítést vitték. Az elemiök alatt a függetlenségi párt hozott választák sikeres eredményül mikötök egy a városlomb, mint a megyében. Előid határozatba ment, hogy a megye mindkét járásában a függetlenségi párt okvetlenül jelölt fog felőpeltti. Az esztergomi járásban már a jelöltre néve is megállapították: itt Kéményi János köztisztelőben álló helybeli ügyvéd fogják felőpeltti. A másik két kerületben még ily határozott megállapodás nem jött létre; mert az egyik választókerületben egy bizonyos tekintélyt, a másikat elemiök szeret a maga jelöltjének hangoztatni; ámbár a tisztelt „mérsekkel” elemiök alig van ez irányban helyesen értesítve. Polyo hó 6-án a függetlenségi pártiak Esztergomban egy szűkebb körű értekezletet fogtak tartani, a melyben a jelölt személyére néve végmegállapodás fog történni. És egyesszind egy bizottság lesz kiküldöt, hogy a központi ügy párt tekintélyt felőpeltti az arra néve, hogy vegyék részt az itt rendezendő négyülésben.

* Nyiregyházáról a következő nyilatkozatot vették: Az „Egyetértés” decz. 30-iki számának újdonságok rovatában, állítog Balakányból beküldöt, egy közlényt jelent meg, mely szerint „azon vidéken két hét óta egy hét tagból álló rablóhadnag garázdálkodik, már négy helyen tették rablási kísérletet, s hogy bár a szolgabíró és alispánnál az eset be van jelentve, ezek még eddig nem intézkedtek”. Hogy Szabolcsmegyének említett vidéken pár hét óta fértveres csavargók mutatkoznak, kik

több helyen egyesektől fenyegetéssel pénzt követeltek, andikok azonban, hogy tényleg nagyobb mérvű erőszakossággal öllövetek volna. — Igaz, azonban a közönségben foglalt azon állítás, hogy „háza szolgabíróknak és alispánoknak ez eset fejletenté, ezek eddig még nem állnak meg” teljesen alaptalan. Melynek beküldötje vagy tudatlanság vagy lelkiismeretlen rossz akarat vezete. Ugranis a megyei irattárban lévő s kivánatra bárhétek felmutatható hivatalos okmányokból világosan kitünik, miszerint az érintett járás szolgabírája, még e hó 6-án jelentést tett az alispáni hivatalhoz arról, hogy Balakány községhez tartozó Aha pusztán fejtgyárosok a esendbiztosít azonnal kiküldöt; ugyanez egyben f. hó 22-ről, majd 28-ikról érkezett jelentés, melyben a csavargók által öllvetött újabb tények, s az elfogatásukra tett intézkedések sorolatának elő. Az alispáni hivatal részéről, a szolgabíró jelentés beérkezése után azonnal a szükségben látszó rendelkezések megtételére s némiképp a járási szolgabíró és esendbiztos, a legérőlyesebb eljárásra utasították, hanem a csavargók kéréreítésre czölőből a szomszéd járás esendbiztos, legénységével szintén a hely színtre rendeltetett. — Hogy ezen intézkedések dacára az illetők elfogattasá minddigdig nem sikerült, azon tekintve a megyei esendbiztoság csekély számát s az érintett vidéken mérőtölekre huzódó puszták és erdőszékek terjedelmét. — Egy elgublatban egyben sem fog esendbiztos. — A megyei hatóság részéről különben minden megtörtént, a személy és vagyon börtönbe helyezelőkültsására. — Bnyvit a kérdés közönségére vonatkozólag. — Egy idő óta divatra jött, hogy bizonyos könyven kitöltő okokból minden lehető vagy gondolkodható bajának bünbujakul a megyei önkormányzat állították elő. A legkétfélettebb rögöfogó és rögök megkezesnek színtet nélkül forgalomban, hogy a nemzet lelkiéletétől ez intézmény iránti rokonszery gyökeret kiirtassanak. Ez eljárás czélzatossága iránt a publikum gondolkodó része tájékozott magáit; annyit azonban méltán megvárthatnák, hogy legalább azok, kik az érintett tendenzikkel egyet nem értenek, a hason fajú közönségek terjesztése iránt nagyobb óvatosságot tanúsítsanak, mert valóban azon férfiaknak, kiket a választó közönség bizalma, a megyei tisztviselők jólemben annyira tövise pályájára szözlöt, sem kedvök, sem idejek nem lehet arra, hogy magokat és eljárásukat minduntalan hason irányú kohlányok ellen védelmezék. Zoltán János, Szabolcsmegye alispánja.

* A fentemeyei általános választásnapján a mult évi decz. 27-én tartott megyei gyűlésen felkelttást megválasztottak: Boda Imre, Durneisz Ándor, Cziryák János gr., Eszterhazy László gr., Eszterhazy Sándor gr., Cziryák Béla gr., Pál Antal, Földváry Imre, Földváry Sándor b., Fekete László, Grossinger István, Hollosy Gyula, Hollosy Károly, Horváth Imre, Huszár Agoston, Kiss Gyula, Keneczy Károly, Krieger Pál, Kontra Imre, Kornis Antal, Könygr Már, Laszlo Antal, Lits Gusztáv, Lits Gyula, Markusovszky József, Molnar János, Mészáros János, Mészáros József, Neumann Sándor, Nyírás Sándor, Nagy Gyula, Prokopp Pál, Rozogonyi György, Sarkozy Aurél, Sarkozy Kázmér, Szögyény M. Géza, ifj. Szögyény Marich László, Szatis Aló, Szatis Péter, Salamon Zoltán, Vencos Imre, Vajda Ottó, Varga Zezse, Vass István, Vass István, Wertheim Salamon gr. Zichy Jenő, Zuber Antal, Zichy Sándor, Udvardy Sándor.

ÚJDONSÁGOK.

— Lapunk mai száma mellékleteknek tartalmaz: Pestmegyei ügylése. Tanügyi Évkönyv. Társadalmi Évkönyv. Törvénykezési esernök. Nyilatkozat, közigazgatás. Tárcza: Martialis atyja. Békéző uzsorás. A faszu.

* Időjárás. Európában. A depressio Észak-Oroszországban. A kontinensen elterjedő nagy légszűkés köztérbe Báltika felszögél. Ide általában borús, szelkes korszakok, kevés nyírást, hirtelen lezúdulhat nagyobbold. Hazánkban: Többnyire szél és délkeleti szelkes szelkek mellett a hőmérséklet keleten kissé lejjebb, északnyugaton kissé feljebb áll. Légnyomas kevesebb kidos. A szél általában felhős, borús, helyenként ködös, néha esőszélű, kis mennyiségű csapadékkal és hóval. Kitalitás: Hazánkban általában véve felhős, borús, néha várható továbbra is, több helyi esőszélű, melyek északnyugaton hóval lesznek inkább. A hőmérséklet keveset fog változni.

* Személyi hírek. Tiszta Kálmán miniszterelnök ma Bécsbe utazott. — Budapestre érkeztek: Szeidl Béla honvédelmi miniszter, Lugosy Piret, Bárány Béla, Orszoly Péter, Szongyörgy István, Ibrahim bej kövegségi tanácsos Párisból. — Pulszky Agost orsz. képviselő, mint sánalattai értesülünk, néhány nap óta egyben fekvő beteg. — Dr. Rómer Flores jéts tudósunkat a portugál király a szent Jakab rend közép tiszti keresztjével tüntette ki. — Békáshy Károly orsz. képviselő nejének névnapján alkalmából tegnap este fényes lakomát adott. Jelen voltak a többek közt Gyerty és Hollán tábornokok, ez utóbbi nevelés és unokahúgával Herlelendy Gizellával, Bujanovits Sándor, Vörösmarty Béla, Bánó Gizella, Bartholdiszky Mathild, Kovács hánagys és neje, Damjanichné, Csernovics Roxane és Gaál Irma urólgyök. A lakomát kedélyes táncmulatság követte.

* Sikasztás Erdélyben. Uvárvahelymegyében, mint nekünk Udvarhelyről távirják, a megyei árvaszék elemiökénél a pénztár megvizsgálása alkalmával 1270 forint hiányt konstaltak. Az elemiök állomásától rögtön felőpelttetést s ellene a vizsgálát megindították.

— A családnevnek magyarosítása. A névmagyarosító társaság felkért bennünket a következő értesítés közzésére. A névmagyarosító társaság a hozzá tömgesen érkezett tudósításokból azon meggyőződést szerezte, hogy a közönség nagy része a névmagyarosítás kellekét épen nem ismeri s körülény képei ügyfókának, hogy a neveiket magyarosítani óhajtók tárgyszékek kék magyarosítási ügyével, tudatja tehát a társaság, hogy magyar honpolgárokunk névmagyarosítási ügyéhez néden egyenként csupán a keresztnév, házasoknál még a házasságlevél és ha gyermekek vannak, ezeknek keresztlevele is szükséges. Kiskorunknál az apai bejegyzés, ha pedig az atya nem él, a gram és gyámhatóság bejegyzése kérendő ki. Az apai bejegyzést pótolja az apa által a névmagyarosítás iránt beadott kérvény. A kérvény városokban a tanácsosh, megyékben az szolgabíróhoz adandó és 5 frtos bélyeggel a választott új megnevezésével s azon kérelemmel, hogy az ügy a helyi, miniszteriumhoz terjesztessék fel. A tanács, illetve szolgabíró feleltes hatóságok utján oly meggyőzést terjesztik a kérvényt fel, hogy loyandó kérelmeknek teljesítését politikai szempontok (előélet stb.) akadályozzák-e vagy sem. A fűvároslombban a tanács a rendőrséghez teszi át a kérvényt azon kérdéssel, hogy politikai szempontból folyamodó kérelme ellen agyall nem forog-e fön? A ki ez elkerülti óhajtja, 50 krajczáron bélyegű díjmentes bizonyítványt vegyen ki a rendőrségtől s csatolja a tanácsosh intézendő kérvényéhez. Mind-ezen ügyekben és netán előforduló bonolytalabb ügyekben is a névmagyarosító társaság szívesen ad felőpelttetést, legkzelebb f. hó 6-án d. e. 11 órakor fogadják a feleket az irások körében (Ferenekész báza I. em.) tartandó ülésében. Csongrádi Fülöp gancs izraelita néptanító lakunk utján felszöjlítja a magyarországi izraelita tanítókat, hogy tömgesen eszalokozzanak a névmagyarosító mojalomhoz. A tömges felőpelttetés az elemiök lesz, hogy az orthodox zsidókosszék ekkor nem merének ellenek semmit sem tenni, míg

az egyes tanítóval ily föllépésért könnyebben elbánának. — A felszöjlítet ajánlunk az illetők figyelmébe. — Fölemlíttük még itt, hogy a szegedi zsidók töreköznek, hogy az ösztes szegedi zsidók egyttésben folyamodjanak neveik magyarosításáért. Erevélből már egész kéltős névsor készült, mely mindegyik németes név helyett jó magyarhangzást tartalmaz.

— Az irországi fenyegető mozgalmak alkalmából mai térczánkban egy jeles tanulmányt kezdünk meg Irországi politikai válságának eredetéről és történetéről. Hervé Ede írta és a „Revue des deux Mondes”-ban jelent meg. Oly érdekes és deszen fejtegeti a ma ismét nagy fölfontosságú lett ir kérdés, hogy hasznos nagyját vélünk teljesíteni közölve által olvasóinknak. — A tanulmány egyik elemő a többi közt, hogy rövid.

— Hírkek a városból. Adler és Schlichter cégg Zrinyi utcaol izlethelyiségük felőpelttetés 7 drb tel kabatot öllott. Az izlethelyiségben senki sem volt, s a közt a jobban a kulcsot benne felelték, így a tolva dolga igen meg volt könnyitve. — Dúhos a zsidórá. Erit Szabolcshes kerpesesi utol izlethebe tegnap reggel Szabó Mihály hentes beharant a mielőtt feltartózhatók volna, egy nagy kész a vágó tőkröl felkapták és zavakkal: „Ma egy zsidót megölk” — visszaharant végig a kerpesesi-uton Gleser Imreel 22. sz. a palinka izlethebe. Varga Lipót rendőri épen az ajtó előtt fogta meg a dühögöt s csavarra ki kezdők magára emelt kész, miközben maga is könnyből szárazszenvedt. Gleser palinakémő kihalgatván azt valta, hogy Szabolc izlethebe lépve töle palinkát kért hitelbe ó azonban iszere jó ízűt fészeltetett, azt megtagadta, erre Szabó dühögöt kezdte, „Nem, nem, ez a felelet. — Nem, volt a felelet. — No, még kérek 3 óra táján a kálánzóhöz őr állt meg a pesti oldal felől erős leosszant halott, hirtelen a gyalogárdához ugrott egy fehér emberi alakot látott felbököl a habokból, de a mely ősztegen pár perc alatt nyugtalanult. A gyalogárdán egy „Zsanovszky Zezseana” feliratú négyes láthatott; hogy az öngyilkos hagyta-e azt hátra, vagy nem, nem tudható.

— Tanítás rendőri felőpelttetés mellett. Az ausztriai közép műveltségi állapot tanúszók a következő eset, melyet egy helyben lapunk olvasunk: Kartisch tiroli falu furesa fogalmakkal bírnak az iskoláról. Az ottani nép azt hitte eleget tesz a közköltési törvény követelményének, ha a gyermekeket télen egy mévelt tehénszéklyán által oktatják, s aztán nyáron a havasra kél, ahol épen annyit feleked, a mennyit télen át tanultak t. i. semmit. A lenzi kerületi kapitányság értesítven ez állapotokról, felszöjlítte a közönséget, a törvényes iskolai oktatás életbeleptetésére, mire a karsichiak be akarták bizonyítani, hogy vagyantalanossági miatt a követelménynek eleget tenni nem bírnak. A megindított vizsgáló bizottság az állítást alaptalannak bizonyította: a közönség felőpelttetését a helytörténet elutasította, s a közönség számára egy tanítónó megrendeltette. — A mult héten kellett volna zsandár-asszisztencia mellett az iskolát megnyitni. Előtte való vasárnap azonban a karsichiak elhatározták, felőpelttetni a közköltésiügyi miniszterhez, s a tanítónókat tudatni arról, hogy — mehet. A kassiszonban azonban volt erey s megmaradt állomással. Védelmére most állandóan zsandárállomás van a községben.

— Katonák elemezés. A honvédelmi miniszter a következő rendeletet ílelte valamennyi törvényhatóságokhoz. A közös hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének örméstartól és ezzel hasonó rangu altiszteket fölele, az 1881. évi január hó 1-étől ugyanezen évi december hó végéig átvennivaló alkalmával a szállásokat által kizöklőztálandó ebédért, minden egyes legény részére kijáró 28 dekagramm vagyis 280 gramm marhalus árának a katonai avagy honved javadalmazásból léendő megterítésre fejében naponta fizetendő összeg, az 1879. évi XXVI. törvénycikk 51. szaka alapján, a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg állampodá megkötözközött állampodát meg: a dunáninneni kerületben 19 krajczáron; a dunántúli kerületben 21 krban; a tiszáninneni kerületben 16 1/2 krban; a tiszántúli kerületben 17 krban; a királyhagyon töl 16 krban; Horvát-Szlavországnak 18 krban; Budapesti fővárosban 24 krban; Pozsony sz. kir. városban 26 krban; Kassa sz. kir. városban 21 krban; Temesvár sz. kir. városban 21 és fél krban; Kolozsvár sz. kir. városban 19 krban; N. Szeben városban 19 és fél krban; Zágráb sz. kir. városban 20 és fél krban; és végre Plunne városban 24 és fél krban. Miről a törv. hatóság közönséget közhírre tétel és mihezartas veltől oly felhívással értesíttem, hogy az 1882. évi terítési összekek megállapíthatasza végett 1880. évi október hó 1-étől 1881. évi szeptember hó végéig leteztett marhalus-árakról, meg végül kilogrammonként, szerkesztett kimutatást, 1881. évi október hó 15-ig okvetlenül terjesztse fel. Kelt Budapestben, 1880. évi december hó 23-án. Szende Béla, s. k.

— Házasságok. Girardi József fővárosi fiatal kassiszonyban tartó éltgyűlést. Barozon Anna kassiszonyi, Barozon Gábor József fűvárosi igazgató leányával. — Csathó Fereny nagyvároli törvénykezési bíró tegnapelőtt tartotta egybekelesét Pallay Etelka kassiszonyi, Pallay János volt közejsé leányával. — Világoson tegnap tartotta esküvőtjé, Mihály János Sándor ottani ügyvéd Bartha Iren kassiszonyi, Bartha Friez szolgabíró leányával.

— Elhunytnépezenések. A fővárosi hangzókarnak két halottja van. Az egyik Lukaszó József nagy-bérgós, ki már az ötvenéves éveiben is nagy hírnevet örvendett. A negyvenéves éveiben mint 13 éves fiu részt vett azon expedicióban, mely akkor Farkas Janesi primás vezetés alatt először indult Párisba és Németországba, a magyar zenét bemutatni. Az öreg Lukaszó városi írtés ismeretes alak volt; első külföldi útja óta folyton lakott s számtalan bandát és primást kizöklőgt. Temetésére ma délután ment végbe számos karsitárs jelenlétében. A másik halott Gyarmat Jóska 18 éves szép tehetségű primás, ki kitűnő játkával általános feltűnést kéltett, s kinek első rendű primások is nagy jövedélt jöszök. Ma délután temették el a kerpesi temetőbe. Béke poraikra! — Lourdes Galicziában. Szajboshól írják: Abban az országban, a hol a csodabarhib egy terem, mint meleg eső után a gomba, nem meglepő, ha a számos csodahelyek száma nem rég megit szaporodott egyvél. Az új csodahely Szól, nem messze van a magyar határtól. A nevezett faluban lakik egy mintegy 50 éves parasztasszony, valami Kurovskyné, ki régóta javasasszony híreben áll s nem rég azzal az állítással lépött föl, hogy a falunak egy ála megjelölt helyán, hol egy patak is folyik, ismétlenül éjjeli visítottak. Hogy az agyának a nép közt hitere talánkat, mutatja ez a tény, hogy a csoda helyén csakhamar rögtönzött kápolna épült, s a nép most nagy tömegben jár oda becsura; sokan azért, hogy imádkozzanak, a legtöbbben azonban azon biztos várokzásban, hogy az ottani víz csodás gyogyereje által nyavazóit meggyógyaduljanak. Tény továbbá, hogy a kápolnában minden vasárnap misét mondanak. A szajbosi szerelt kapitányság igyekszik ugyan végt vetni a kényes humbant, s azon van, hogy a népet felőpelttetés, de eddig eredménytelenül.

— Házilásokok. Öv. Alorjai Bartha Gyuláné esküvője. Fereny Ágnes 60 éves korában e hó 2-án Budapesten meghalt. Hílt teletéte e hó 4-en d. u. fel 4 óra körül eszték ók nyugalomra a vizvárosi temetőben. A boldogult urna napra volt Buzogány Áron miniszteri titkárnak. — Gencsi Szabolc Imre szajboshól meghalt székí bíró f. hó 2-án élete 63-ik évében szívroham meghalt

s tegnap temették. — Mészáros István Horvath Nina asszony Felnevez város polgármesterének neje decz. 30-án 24 éves korában meghalt. — Beóthy Andor Bihar-megyei alispán súlyos csapás érte; neje Beóthy Stephania asszony tegnap meghalt. — Öv. Elemér János Szegezen 71 éves korában meghalt. — Zimányi Ernő a n. Lőrincz Gyórkon jan. 1-én elhunyt. — Dengel József aradi tekintélyes polgár; az ottani önkéntes tültőkar tiszteletbeli főparancsnoka e hó 2-án 62 éves korában meghalt. Béke poraikra!

— Az adófelőpelttetés meztisége. A szabó ipartársulat elnöke a napokban szintén kapott felszöjlítet, hogy a társulatlomban levő elemiök adóviszonyairól kimutatást terjesztessen az adófelőpelttető elé. Az elemiök személyesen fölkereszte Ebernet, hogy az ügyben bővebb felőpelttetést kérjen tőle. Ez alkalmával az adófelőpelttető annak behatározására, hogy ismert átiratával az adóközt javatalkozta, a következő értekyen vallomásra ragadtatta magát. Ö szegény iparos gyermeke s mint ilyenek nek ora ifjúságát kezdve ma alkalmá nyílt tapasztalni, mely elviselhetlen terhek gonyveszték az iparos vállalt s hogy ezen csak akélt lehet segíteni, ha a csellergő azon jelenlegi eljárástól, mely szerint egy pár fölönyire házbirtokosból és ügyvédből álló bizottság osszaölve az iparosokat azon klassziba, mely épen cszbe jut — minden testület maga osszaölve — mint mely legjobban be van avatva ügyeibe és körülményeibe — a saját magá tagjait. Elmoldottá továbbá, hogy az eljárásnál, úgy lehet, állást közekeztáteda, de megette mégis, mert legjobb lelkiismeret öszintője erre. — Majd meglátjuk mi lesz a végeredmény.

— A második antemimita-gyűlés a mult esztőtökön volt Berlinben. A berlini „Tribüne” a következő tudósítást közli a gyűlés felőpelttetéséről: A Boekbraueri kéttős teremében mas este 7 óra körül mintegy 3000 egyén gyűlt össze, kiknek az asztalok félre rakásával esztáltak helyet. Az ajtó bezaratkak, s a beborásztás csak kivételesen engedteték meg, holott pedig odakint strú néptömeg állt. Ezek odakint lelkesedéssel fogadták az a javaslatot, hogy kilón gyűlést tartssanak a társasági szerződésben, hova rögtön el is indultak. E külön gyűlés azonban, mivel a hatóságknak nem volt bejelentve, felszöjlítatott. A Boekbraueri teremében egy szögleben asztalokból eleményl rögtönztek, melyen a bizottság és a jelenlevő rendőrök foglalt helyet. — Az elemiök széklet Liebermann-sonnenberg (kiszöklőgt földhádry) foglalta el: „Tisztelel megök meggyőződését s szigoruan meg fogom óvni a szabadszólás jogát. A mai gyűlések magatartására be kell bizonyítani, hogy a multkori zajos föllepések nem keresztényeköltek eredtek, hanem azon keves másoktól, kik a házi jog megsértésével a gyűlés tét akarták ugratni. Most is kűllet hozznák 250 embert, kik pénzért voltak felbélve, hogy bennünket zavárjanak. Ennélfogva minden békebotónkat, ki elem hoznak, személyét megállapítom, s a házibéke megbontása miatt be fogom panaszolni. A következő hírlapoknak engedem csak meg tudósításokat közölni: „National Ztg.”, „Tagblatt”, „Börsen-Courier”, „Tribüne”, „Berliner Ztg.”, „Vossische Ztg.” a Börsen-Ztg. tudósított a multkori gyalázatos tudósításiról nem fogjuk a teremben megtírti. Továbbá fölkerem a netán jelenlevő zsidókat a terem elhagyására, biztosítom őket, hogy nem lesz semmi bántódásuk. Fölhívom őket először, másodsor és harmadsor is. Minthogy (ugymond a szók) senki sem jelentkezik, azt hiszem, most már magunkban vagyunk. Kérem önöket, tegyenek félre minden pártkülönbséget, s a német hazai iránti szeretettel állítsák előtetje. Elletete ezután a német hazát s felszöjlít a gyűlést a „Deutschland, Deutschland über Alles” dal éneklésére. Ez megtörténvén, Henrici (az első antemimita-gyűlésönka) emelt szót. Beszédében a zsidók elleni ismeretes kifogásokat ismételte. Mig szölt, több egyent kivételtek a teremből kútló előbb konstaltatott, hogy zsidók. A gyűlés a „Heil dir im Siegeskranz” dal éneklése után elcsözlött. — Henrici beszédében Mommsen általunk is említett ropirta ellen polemizált: s fejtegette az indogermán és szemiat közti különbséget. — Mommsennek szeméretét, hogy elégett vagyona pótlására a zsidók közt már 150 ezer márká gyűlt be, holott a esztári megnevelésének emlékére lassan folyik az adakozás. Mommsen e gyűlésen következtében „Mammosen-ne lett. Beszédében ismételte az ön felszöjlítést, az a nemetek a zsidókkal üzleti viszonyba ne lépjenek, tőlök ne vegyének semmit, zavarassanak ki a zsidók az állampolitikából, a katonságokból, a zsidókereskedők könyvei állami ellenőrzés alatt álljanak, stb. A jelen voltak mind alirták az országgyűléshez intézendő zsidóellenes kérvényt.

— Rövid hírek. Udvari gyász. Legfelsőbb rendeletre, nehái Maria Vilhelmina Friderika özvegy mecklenburg-széltől nagyerzsegréért, az udvari gyász kezd január hó 4-től kezdve nyolce napig bezárólag 11-ig, felváltás nélkül fog viseltetni. — Kördöndi szalon-ruha tárgyában. Br. Podmaniczky Friez a nemzeti színház intencziójára az év végéig terjedő köztözlettel a nemzeti színház tagjai között, melyben ezek, hivatkozással arra, hogy legújabb intézkedés szerint a nemzeti színház nevetőre minden nap teljesen kivülgtítész s hogy ennek folytán a színház költség megkiványa, miszerint a zenekar tagjai végtelenség, hogy ez

Legelősebb, legdíszesebb, es legterjedelmesebb szépirodalmi képes lap!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS
"KÉPES CSALÁDI LAPOK"

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra. — Megjelen minden vasnap.

A "Képes Családi Lapok" f. é. október havában lépett harminedik évfolyamába. Az új alkalmából felhívjuk az olvasó közönség figyelmét és széles körben elterjedtetéséért...

Titkos betegségeket és a teletelenséget (elgyógyult férfiak)
szpecialista WEISS J.

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE MÉLTÓ!
A hírneves dr. FORTI-féle sebtapasz

Központi küldeményező raktár Pesten:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál király-utca 12. sz.

Arverési hirdetmény.
Dunakesz közönség tanácsa részéről közhírré tettük, mikép a közönség tulajdonát tevő vadászati jog folyó évi február hó 28-tól kezdve 3 egymás utáni évre nyilvános árverés után Dunakesz közönség tulajdonába...

Bécsi tőzsde január 3.
A. Államadósság 100 frt.
B. Földterhm. k. 100 frt pp.
C. Más közközlésnek.
D. Bank részvényei.

MERCUR
hiteles sorsolási értesítője
1881. január 1-ével új előfizetést nyitunk a TIZENEGYEDIK ÉVFOLYAMA.

200 forintért jutálással mellet
egész új ruganyos hajó (utahos) kock, valamint minden alkali új kockok igen jutányos áron...

Legjobb szer
rosszulilet, gyomor, száj, fog, bőr

Ház eladás
Ersek-Ujvárott főutczában.
Több mint harmincz éven át kivázh és kocsmának volt alkalmazva, ugyanott hajl- és gőzüzemű fürdő berendezve kedvező áron szándékolt eladni...

Helyiség változtatás.
Sok éven át a bécsi-utczában a Deák-Ferenc-utca sarkán létezett porcellán, majolika és kályha gyári raktáram...

ELEGANS.
Egy teljes öltözék 18-50 frt.
Egy gyász öltözék 30-60 frt.
Egy téli kabát 35-60 frt.

E. Közlekedési vállalatok részv.
F. Ipar és keresk. váltal. részv.
G. Záloglevelek.
H. Előbbségi kötvények.

Majd nem ajándéka
A megbukott nagy angol Britannia-ezüst gyár esőfölegéül áruát óriási raktár elváltat fizetési kötelezettségek és a helyiségek kiültése folytan 75%-al a becsáron alól eladtatik...

TANNINGENE
olomtól ment, ártatlan szürke, fehér és vörös haj festőszerek szálak és szemöldök ezáltal a legegyszerűbb módon egyszerű alkalmazással is, bizonyos ugyancsak kifogástalan frizura szőke, barna vagy fekete természetü szőrt vissza nyerne, mint a milyen az a szürkítés előtt volt, a mely szín sem mosás sem gőzfürdő által elváltozott. Ara 2 frt 50 krajczár.

Carl Russ Nachfolger (Ant. J. Czerny),
Bécs, Wallfischgasse 2.
Díjjal kitüntetve a bécsi, walsi és szt.-pölteni kiállításokon 1870-an.

Ház eladás
Ersek-Ujvárott főutczában.
Több mint harmincz éven át kivázh és kocsmának volt alkalmazva, ugyanott hajl- és gőzüzemű fürdő berendezve kedvező áron szándékolt eladni...

Ház eladás
Ersek-Ujvárott főutczában.
Több mint harmincz éven át kivázh és kocsmának volt alkalmazva, ugyanott hajl- és gőzüzemű fürdő berendezve kedvező áron szándékolt eladni...

ROTHBERGER JAKAB
eszköz- és kár. udvari szállítónál
Legnagyobb
uri- és fluruha-raktárának,
Budapestes,
Krisztof-ter 2. szám 1. emelet
a Nagy Krisztof-terben.
Az ár minden darabon kitéve van,
Vidéki megrendelések post san százközlés-
tetnek.

I. Magánsorsjegyek.
II. A váltak árfoyama.
III. Váltak (3 óra).
IV. A váltak árfoyama.

ruganyos sérvköte.
A legújabb találmány a szereltől utonnan jövők ruganyos sérvköte Politzertől, ez rugók nélkül van, tisztán a ledűltöltés szerkesztése s az a sérv, hogy még a ledűltöltés sérvet is lehető legelővidebb idő alatt, egyszerűen felkötve hozza, a tégnyekkel a legelővidebb idő alatt, egyszerűen felkötve hozza, a tégnyekkel a legelővidebb idő alatt, egyszerűen felkötve hozza...

Politzer Mór.
A k. szab. sérvköte-készítő Budapestes, Deák-Ferenc-utca
Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára. egy-
dalnok darabja 6-10 frt, a kettőnek darabja 10-16 frt.
gyermeköknek félvalóval olcsóbb.

Asthma
Gyorsan és biztosan ható-
szer zihá (asthma) ellen, or-
vosilag megpróbálva, s mint
megelőzőként ajánlva
széküldt bérmentve 2 frt 50
krak bérmentes beklüde-
mellett.

Csák egyes egyedül!
a valódi Hoff János-féle malatá-gyógykészítmények értéke el a torok-, tüdő- és gyomorbeteg-
ben szenvedőknek oly meglepő hatást, miszerint az ország minden részéből a felgyógyultak,
a legszembetűnőbb hála-köszönettel érkezik, a falkalós Hoff János esz. kir. tanácsos és udvari
szállító urhoz, Bécsbe.

Köszönetirat Magyarországból:
Mintán kis leányom - küldeni, átküldött 6 Azon 28 palack
teljeltet számonra mi-nál az ön kitűnő gye-
palackokkal, nem előfó-lita sor, melyet ön
ad előbb a nekem oly mek talajára s az
abba nekem küldött részem-
re szolgálókat tevő kalmazva, az oknál
helyezett várakozás, re igen jó eredmé-
nyre. Hoff János-féle malatá-fogva felkértem
abbanunkban nem esadót-ke szált s kérem
számonra egészségi sör-még 3 szelezenével
szál, mert a gyomor-momra posta fordulat-
ból saját szükségem-vekeiké mitőlök
küldni 12 palackokkal meg-
deni. Fogasnik
mek tovább használa-használat
végett meg
küldeni sziveskedik. Ottília Karoly-Fe-
nek mellett a toleketes 28 palack malatá sör-
Bauer János fey-
felkértem posta for-
dultával sziveskedjék 10 palackból.
Maros-Geisz Blumensold Li-
palack egészségkét sör-Hirsch Mor-
pót.

Fiokraktárak Magyarország részére:
Budapest zsibárus-utca 7. sz.
Raktárak: Török J. király-utca.
Weninger H., Eudá, fő-utca.

Az „Egyetértés” melléklete.

4-ik számához. Szerda, 1881. január 5.

Pestmegye gyűlése.

Pestmegye bizottsági tagjai ma délelőtti rendkívüli közgyűlést tartottak. A tagok nagy számmal jelentek meg, minek oka részint az új tagválasztás kihirdetése, részint a mai napra kitűzött választás volt.

A közgyűlés pontban 10 órakor Szapáry István gróf főispán nyitotta, ki első sorban jelentette, hogy Rudolf trónörökös egybekelése után fővárosunkat fogja meglátogatni. A közgyűlés e jelentést tudomásul vette s kimondja, hogy a megye osztozkodni kíván az egybekelés örömeiben és a hűbél-tiszteletet az alkalomból is kifejezésre juttatni óhajtja. Ezeknél fogva megbizta Földváry alispánt, hogy annak idején a megyehatár díszesen világitassa ki. A közgyűlés továbbá a megye kiváló férfijait alkotta 55 tagú bizottságot azzal kél ki, hogy a közgyűlés a trónörökös és neje fővárosunkban, annak idején, adózzék.

Az adóvétel küldetésére a következők: Szapáry István gróf főispán (elnök), Földváry Mihály alispán, Antos János, Bakay Imre, Bakacs Sándor reform. esp. Bieskey Kálmán, Bossányi László, Degré Alajos, Farkas Elek, dr. Fáy Béla, Földváry Gábor, Gajary Antal, Gosztonyi János, Gullner Gyula, Hajos Kálmán, Halász Bálint, Harkányi Frigyes, Hunyady Arthur, Jankovits Miklós, Kapczy Vilmos, Karpelész Vilmos, Kovácsányi Kovács Péter, Kovácsai K. Zsigmond, Laffert Antal báró, Latiovics Gábor kanonok, Madas Károly, Majthényi István, Markovits László kanonok, E. Molnár Sándor, Mihályovits Béla, Molnár Ev. János eszper. Moravcsik János evangélikus eszper. Nemes Nándor gróf, Neppel Ferenc, Podmaniczky Géza báró, Podmaniczky Levente báró, Prónay Dező báró, Radvánszky János, dr. Ráday Gedeon gróf, dr. Ráday Gedeon gróf, Rakovszky István, Rudnyánszky Ferenc, Schössberger Zsigmond, Szabó Sándor, Vári Szabó Antal, dr. Szilassy István, dr. Szivák Imre, dr. Szilágyi Lajos, Tathy István, Teszary László, Viczian Adam, Vigyázó Sándor, Viter Bertalan kanonok, Bossányi István és Földváry Miksa es. kir. kamarás, nyugalm. örnagy.

Az igazoló választmány jelentést tett arról, hogy a legközelebb lefolyt bizottsági tagválasztások nagyszűben már jogerőre jutottak igazolva vannak, még csak 14 hely marad fenn, melyek részint még nem emelkedtek jogerőre, részint újra beöltözték, mert a kik kétszer is megválasztottak csakis egy mandatumot tarthattak meg, a többről pedig már le is mondtak.

Ezután megválasztották részben szavazás, részben felkeltés útján valamennyi választmányi és bizottsági, és pedig: a központi, a bíráló, az igazoló választmány, a közigazgatási, a lővérszállási és az egészségügyi bizottság.

A kijelölt választmány is megalkotott, a betöltendő 5-ik aljegyzői állásra beérkezett egyetlen pályázott: Földváry Miklós tiszteletbeli aljegyzőt vette vizsgálat alá s határozatképpen jelenti a közgyűlésnek, hogy folyamodó ellen semmi aggály sem forog fenn, mire a közgyűlés eljénészek közt Földváry Miklóst, az eddig is előnyösen ismert fiatal tiszteletbeli aljegyzőt 5-ik aljegyzőnek kiáltotta ki.

Megválasztottak ezenkívül tiszteletbeli aljegyzőket: Taffler Illes, Csikay Imre és Péchy Imre. A közgyűlés ezután tárgyalta a rendes és póttársasorokat valamennyi pontját. Kiemeltek ezek közül, hogy a közgyűlés Kuesera István monori lakosnak a kért 2000 frtnyi kölcsönt megadta. Rákos-Keresztúr közűl a kor-örvös fizetésének leszállítását folyamatot, a mit azonban a közgyűlés visszautasított. Elfogadtott továbbá a közegészségügyi bizottság véleményes jelentését, mely szerint Új-Pesten egy második gyógyszerterület felállítását nem engedték meg.

Az ülésen felszólt Balogh Imre a levélár ügyében. A levélárón át már másodikban mehetnek a pestvidéki tisztek rabjai, s már másodikban van az a legnagyobb veszélynek kitelve. Ha a megyehatárra legyenne a kár, de kiszegíthető, mert a felépítés csupán pénzkerék, de a levélár, az oly sok történelmi anyagot, az oly sok családi kincsét tartalmazó gyűjteménye soha többé nem lenne pótolható. Csak az isten orzisa meg az első alkalommal is a levélárt az elhamvasztó vészeltől, mikor az általa levő történelmi szabadalmi okmányok, nem bírva betörni, felgyújtották a padolatot. Ily vészelt gyors intézkedést kíván s ezt

nemcsak a megyebeli követelhetik, hanem minden művelt ember jogosan szólhat fel a tudomány érdekében is. Kérni tehát az alispánt, hogy tette ez ügyben, s mily eredményre? Földváry Mihály örül, hogy szóba hozták és fontos ügy. Jelentheti, hogy a levélárt alatti helyiségeket rögtön megvizsgálta, s úgy találta, hogy ott 11 zárra van elhelyezve. Nagy veszélyt lát-e a levélárt, mert mind a 11 zárról ismétlődhet a kiterjesztés. Azonnal felírt a helygondnoksághoz s kérte, hogy az igazságügyminiszterrel egyetértve a levélárt alatti helyiségek eddigi rendeltetését szüntessék meg. Most egyelőre nem lehet tenni s meg van győződve arról, hogy a kormány meliőbb meg fogja tenni a kellő intézkedést a levélárt védelmére elhatározta. — A választ Balogh Imre s ezután a közgyűlés tudomásul vette, elvárva, hogy a tett intézkedés sikere a megyei közgyűlésben is megjelentsen. Hosszabb vitát kellett Czegledváros kaszárnya építési ügye. A város 1 millió 200 ezer forinttal egy ezred lovas-század kaszárnyát építeni szándékozik, mert 2-3 század lovasot állandóan Czegleden szándékozik a kormány elhelyezni, ugyanannyi Czegled vidékén, de mivel Czegleden évenként gyakorlatok tartanak, az azon vidéken levő lovaság 6-8 hétig ugyanis Czegleden szállásoltatnak, a mi a polgároknak igen nagy teher s azokra kiknek csak egy-egy szobájuk, de családjuk is van, igen kellemetlen a katonaságnak a városban való elszállásolása. Kéri Czegled, hogy a megyei beosztásoknál a város segélyeztetés és ügye a kormányknak adjátval. Az állandó választmány elvből pártolandónak véli a kérelmet, segélyeztetésnek s a segélyt meghatározhatónak akkor tartja, ha a honvédelmi miniszter utat adja a megyének, hogy mennyi katonaság lesz a megyében állandóan elhelyezve. Halász Bol-dizsár elvből ellenzi az építést, Balogh Imre alaki kifogásokat emel, Földváry alispán, Gullner, Szilassy és Molnár Sándor pártolják az állandó választmány javaslatát, melyet a közgyűlés el is fogadott, tekintve, hogy a megyében más község a kaszárnya-építésre nem ajánlott.

A régen vajdó újpesti második gyógyszerterület felállításának kérdésében a megye végre is érdemben határozatot hozott; az ad hoc kiküldött egészségügyi bizottság javaslata és a beérkezett népszerűségi adatok alapján megengedett, hogy Újpesten második gyógyszerterület állíthatassék fel. Több kisebb ügyet intézett még el a közgyűlés és ma be is fejezte rendkívüli ülését.

Tanügy.

— Ajánlott tankönyv. A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter, a Karner által szerkesztett és Novák Sándor által átdolgozott „Az egyszerű s kesztő könyvtel tankönyv” című művet, az „Egyetértés” tanács-bíráti véleménye alapján, kereskedelmi és iparos szakiskolák használatára ajánlotta.

— A pozsonyi kir. bábaintézetben a f. évi nyári magyar-, tó tanfolyam március 1-én kezdődik. A beiratások március 10-ig tartanak. Felvételi feltételek: 20-40 éves kor, előzőli bizonyítvány, juttatás iránt és országban, jó egészségi állapot. Az intézetnél 12 növendék számára egyenként 40 forint állományban van rendszeresítve, melynek elnyerése végett a közoktatási miniszteriumhoz czimzett, szegénységi és erkölcsi bizonyítványokkal ellátott bejelentés folyamatosan január 31-ig, dr. Ambó János a pozsonyi bábaintézet igazgató tanárhoz küldendők be.

— A harmadik egyetemessé tanító-gyűlés központi végrehajtó bizottsága f. hó 6-án délelőtt 10 órakor a IX. ker. nyul-utcai iskola-épületben a tanító-egyletek szövetség tárgyhány ülést tart, melyre a bizottság tagjait s az ügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom. Lukács Vendel, elnök.

Néhány szó az új közpiskolai törvényjavaslathoz.

Az új közpiskolai törvényjavaslat a karácsonyi szünnapok után fog venni a képviselőház asztalára kerülni tárgyalás végett. Szakrörökben, hírlapokban elmondottak már jeles tanfélék ezen törvényjavaslat előnyeit és hiányait a közpiskola minden tanítványa való tekintettel, csak egyet melláttak kevés figyelemre, mely pedig ép oly lényeges és fontos mint a többi, a tanítványok. Nem lesz tehát észérvelés az érdeklőten, ha pár szóval megemlékezünk a törvényjavaslat azon részéről is, mely a tanítványokról intézkedik. A tornász, mint a modern nevelés egyik nélkülözhetlen közigazgatási része nagyban foglalkoztatja az újkor tudósait s pedagógusait s mint ilyen már egész külön tudomány ágga fejlődött, a mennyiben a tornárolandó különösen Németszágban oly kifejtett, hogy 300-on felül van azon

kitűnő munkák és iratok száma, melyek Németszág jeles tudósai által eddigleg megírtak.

Magyarországon az iskolai tornászati dicső emlékü miniszterünk br. Eötvös József tette kötelezővé. Azóta 12 év muli el s ha vissza tekintünk ezen rövid, küzdelemteljes acarara, meg lehetünk elégedve az eredményről, miután a tornászati tantájak mint kötelezett tanterv, hanem a fel-nöttek tornászása is kezd mindinkább terjedni s a tornaegyletek szaporodása örvényes módon halad. S ez nem is lehet különben. A 19-ik század igényelte műveltség megszerzése hosszas tanulmányt, kitarító és fáradságos munkálkodást igényel. Korunkban az ifjúság, hogy általános műveltségre vergődhessek s magát az oly sokféle irányban zaklatott életre kelendő előkészíthesse igen sokat kénytelen tanulni: szükséges tehát, hogy a lélek nagy munkáját a test erőfeszítésével már jókor egyensúlyozzuk. — Liebig a híres vegyész valamely nemzet műveltségét a szappanfogyasztás mennyiségére szorította mérlegelték. Bárna hozzá tehetjük, hogy egy nemzet civilizációja a tornacsarnokok számával mérhető viszonyba. Legegyezteték példa erre Angol- és Németszág, Németszágban, hol nem csupán szorosan kötelező az iskolai tornászás fiúk és lányok számára egyaránt, hanem a néptornászás is annyira fel van karolva a nép által, hogy már körülbelül 2000 tornagyűlés 300.000 tagból állva alakították. E szempontok kiindulva ösztönöztem üdvözöljük tehát a vall. és közokt. miniszter által kibocsátott törvényjavaslatot, melyben a testi nevelés fontossága a legelőször is megemlítendő fórum által kellő méltánylással részesül. Van azonban ezen törvényjavaslatnak a torna-tanításra vonatkozóly passusa, mely pedagógiai és gyógyászati szempontból különös figyelmet érdemel.

A törvényjavaslat ugyanis az algnasium és alreáliskolában minden osztálynak hetenként 4 tornórát ír elő, mely órásmán tekintve a növendékek életkorát és fiziológiai fokát, s o k. A mindennapi tapasztalás bizonyítja, hogy 9-től 13 éves korig minden erősebb mozgás kimeríti az organizmust. Az életlen pedig a mellett bizonyít, miszerint a testmozgás testi tevékenység a fejlődésben lévő testben az izmokat merevebbé teszi, az idegrendszert bénítja, a csontfejtődést gátolja. Ha szabad hasonlattal élünk, a tornász helyes rendszer, jó vezeték mellett gyógyszer-tulajdoga fokozza, rendszeresül kezelve meté.

A heti 4 órát másképp nem is lehetne beosztani, mint hogy egy-egy két egymásután következő napra essék egy-egy óra; már pedig általánosan elfogadott elv, miszerint a tornaórákat úgy kell beosztani, hogy közbe egy nap pihenő essék.

Nézetünk szerint tehát az alsó négy osztályban a leghelyesebb, a czélnak teljesen megfelelő heti órásmán volna a három, mely mellett, ha a tananyag kellőképpen rendeztetnék, a legszebb eredmény lenne elérhető.

A felső négy osztály számára hetenként 2 tornaóra és egy óra fejezgyakorlat, czéllövészettel van előírva.

Eltekintve a költséges berendezéstől, mely a czéllövészettel előfordul, vételem sok akadályba ütközik s csaknem lehetetlen ennek kivétel közpiskoláinknál. A czéllövészettel az illető városi messze fekvő helyen tartatik, hová másfél óra alatt érni ki a növendék sereg. A gyakorlat legalább is két órát venne igénybe; visszajutásra ismét másfél óra számított, tehát az egész gyakorlat öt óráig tartana, mely egy egész délután rontana el s a tanulása szánt legalkalmasabb időt vonná el a tanuló ifjúságtól. Azután 14-15 éves gyermek kezébe katoná gyvert adni s vele czéllövészetet, valóban reszkiróztató dolgot. Ki merne felelősséget vállalni a bekövetkező szerencsétlenségekről, mikor a katonaságnál merev fejtelem mellett is hányzor történik baleset? Ezt csakis úgy lehetne nagy ügyvel-bajjal megakadályozni, ha teljesen katonai disziplíná hoznánk be, már pedig ez tekintetbe véve azon szemletem, humánus nevelést, mely a közpiskolánknál nyújtatik és kell, hogy nyújtassék, a lehetlenségűre határos.

Már egy kényves pont van a fejezgyakorlatra vonatkozólag, t. i. ha az intézet tanári köréből nem találkozik oly egyn, ki a fejezgyakorlatok tanításához értsen, a közoktatási miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve a honvédség kebeléből fog erre alkalmas egyént megbízni. Ezen megbízatásnál két eset fordulhat elő; vagy alig, vagy pedig főszent meglepetés ki ezen hivatalra. Mindkét esetben sok kellemetlenség fordulna elő. Az altszáz, kinek általános műveltsége hiányzik, s ki hozzá van szokva a kemény, sőt durva

modorhoz, nem ismervén az ifjúság különböző természetét és vérmérsékletét, könnyen megfedelkezik magáról s czífrán elkáromkodhatná magát a tanuló ifjúság nagy lelki győzelmére. Már pedig a tornahelyiség nem idomított iskola, hanem nevelő intézet, hol a tanítónak mindenben példányképpell kell szolgálnia az ifjúságot erkölcsileg is nevelnie. A főtisztekn van ugyan általános műveltsége, de hiányzik a pedagógiai ismeret, mely nélkül tanítást képzelné egyáltalán nem tudok.

Ezen fejezgyakorlatnak czéllövészet helyett harezképzést fokozni, az általános védtekezétség előmozdítani. Valjón nem lehetne ezt másképp elérni, mint czéllövészetet és katoná fejezgyakorlatnak ily módon való tanításával, belátván azt, hogy a katonaságnak, katonai fejezgyakorlat s az iskolákba való, Németszágban a rendszeres tornászásnak köszönheti, hogy Európában első katonai nagyhatalmossággá lón, pedig ott nem tanítanak az iskolákban fejezgyakorlatot a szó szoros értelmében, hanem igen is tanítanak egész kövéltelességgel s szakmárettel rendszeres tornászást, melyben befoglalnak a fejezgyakorlatok is, melyek oly közel rokonokk vannak katonai fejezgyakorlatokkal, evolúciókkal, hogy egy képzett tornász kész katoná s csak az illető fejezgyornak kezelet, (mely pedig így is sürin változik s könnyen elfelejtető) ké be tanulnia.

Hátra van még szólnom azon óriási pénzüsszégéről, melybe a fejezgyornak beszerzése, azoknak tisztántartása, esetleges javítása s a czéllövészekhez szükséges tollanyag kerülésnek. A magyar birodalomban van 130 olyan közpiskola, melyek felsőbb osztályokat foglalnak magukban. Minden ilyen intézetnél legyen átlag 150 tanuló a felső négy osztályban, az 19,500; egy darab fejezgyornakuljon 30 frtba, az 585,000 frt. Minden növendék költsége az egy tanévben átlag 50 drt lőveget, a létszám a 6300 frt 50 kr. összesen 45,750 frt. Mielhez hozzá járul még 5000 frt a fejezgyornak tisztogásáért. Tehát a befejezet 585,000 frton kívül évente még 50,750 frt kiadásra lenne az államnak, nem is számítva a fejezgyornakokat tanításiért járó tiszteletdíjat, a mi pedig szintén meglehetősen összege rugna évenként.

Ezen jelentékeny összeget megtakaríthatja a magas kormány az által, ha a katonai gyakorlatokhoz oleso fa fejezgyornakok s a czéllövészetet, mint a közpiskolai oktatással meg nem egyező dolgot egészen eljéti, s szakértőköl egy bizottságot állít össze, melynek feladata legyen a gymnasiumok és reáliskolák számára határozottan körvonalozott, pedagógiai, didaktikai és gyógyászati elveken alapuló tantervet kidolgozni, mely által a nagyműveltségű miniszterium a czélnak teljeszen megfelelő s egyöntetű tanomatintást fog szervezni. Sz. N. S.

Egyletek, társulatok.

— A budapesti angol társalgó körben Láng Henrik tanár a Parallel between popular education in the United States and here” (Párhuzam az egyesült államok között és itteni népevészek között) című alatt szerdán hajó 5-én esti 8 órakor felolvást tart. Nematok is, holgyek és urak az angol nyelv baráti, minienkor szívesen látanak.

— A kereskedő ifjak társulata helyiségeiben (Gizella-ter. 2. sz. l. emelet) szerdán jan. hó 5-én esti 7/9 órakor Szász Károly tart felolvást. A közpökor epikáról” (mutatványokkal). Vendégek szívesen látanak.

— Budapesti VI. ker. „polgári kör”. A hatodik kerületi függetlenség ellenzéki párthoz tartozó választó polgárkör január hó 5-én szerdán este 8 órakor, a hatodik kerületi „Polgári kör” helyiségeiben (Sugárút 46. Lékam-féle vendéglő kápolna terme) párgyalást tartanak. Napirend: 1. Eötvös Károly országgyűlési képviselő ur beszédét közölgöyünk. 2. Az 1881. január 23-án tartandó országgyűlés függetlenség pártjerekelethe küldendő képviselő megválasztása. 3. Netáni indítványok.

— A Petőfi-társaság ötödik ünnepélyes közléseinek tárgysorozata január hó 6-ik napján. 1. Elnöki megnyitói beszéd, Komocsy Józseftől. 2. Titkári jelentés Szana Tamástól. 3. A XVIII. század szellemé Pulusky Ferencztől. 4. „Hogy elefedj a mit almodánk” (költemény) Szabó Endréftől. 5. „Dal a szép leányról” (elbeszélés) Bodon Józseftől. 6. „Kincses László lánnya” (ballada) Kiss Józseftől. 7. Egy karácsonyi eszt Hugo Viktoriáln. Gr. Teleki Sándortól. 8. Elnöki zárásó.

— A nap sietve haladt. A két ember egy kis ósvérre lepett, mely felnyírt megrövidítette utját.

— Megegyeztünk, mondá Pierre, — semmit sem változtattunk az eddigi megállapodásom. Ma este te és Espérance jegyesek lesztek mindenki előtt. A többit — majd meglátjuk. Ezentul köntös dolga: megvédelmezni Jordant mások és önmaga előtt.

Eljutottak Aranderhez. — Arander baszk nyelven annyit jelent mint: „szép volgy.” Ezt a nevet viseli a Cambrly ur cambui tanjánya. Minden tanjának vagy laknak van ilyen neve, fekvése szerint.

Arander semmiben sem különbözött a hagyományos külsejű gazdag baszk lakótól. Csupán egy engedelmet tett az újkor kényelmének: nagy szalonia, angolos halfelűje volt, mely az épületnek csaknem egész földszintjét elfoglalta. A szalona ből a kerthe lehetett jutni öt-lepéses tornáczról. A házban kiválon két dolgot lepte meg a jövevényt: a virágok bősége s a mitűgyak remekése. A bronzo, festmények, finom kőeszi ritka kiadások művészi izlére valottak.

Thérèse és Jean de Born beszélgettek. Minden nyitányteret ismét az előbbi nyugodtságot. Cambrlyn asszony arcán a szenvedésnek nyoma sem látszott.

Martial belépett s egyenesen anyjához futott a gyermek heves szeretetével inkább, mint az ifjú megokosodott gyöngödséggel.

— Jó reggelt, ma! Ma még meg sem esőköltak!

— Bocsássom meg neki, Born ur. Anyjától nem láttam őnt. Bemutatom őt önnek, s kérem számára barátságát.

Martial és Jean kezét szorították s az első tekintet megérettézt egymással. Az ösztöne lelkek mindig így vannak ezzel.

Cambrlyn asszony ekközben aggróva szemlélté férjét. Ismerte a való egy részét, jóllehet a lelete még nem olvasta. Pierre kitalálta gondolatát. Fél-revoná egy sarokba.

— Mondottam, ugy-e, hogy komoly szóm lesz Martiallal?

— Igen; de nagyon aggasztanak azok a rossz hírek, a melyeket említettél.

— Ne aggódjál többé.

— Miért?

— Mert el van intézve mindent. Később majd megtudod az egészet.

Azután, gyöngödséggel, szerelemmel, tisztelettel tekintte férjét, halkán hozzátéve:

— Mennyire hálás vagyok azért a nemes fiúért, a kit nekem adtál!

(Folytatás következik.)

Fővárosi ügyek.

— A marionette színházról írtuk hogy a műszakrendőri bizottság köz- és tűbiztonsági tekintetben kifogásolta a faépületet s az előadás megkezdését megengedhetők nem tartotta. Mivel az engedély az építésre a vállalkozónak a szemle alkalmával már kézen volt, azért pert szándékozik indítani a város ellen. Azonban a tárgy új stádiumba jutott azzal, hogy holnap új bizotts. szemle lesz, mert az angol ellátván pörindítási szándékától, késnek nyilatkozott éjjel-nappal állandóan tűz-ört tartni vízvezetőket bevezetni stb. Az engedély az óráokra így valószínűleg megaradt. Megjegyzendő, hogy ha-onló kellemetlenségek azért történnek külföldiekkel, mert nem törődnek közigazgatási ügymentünkkel; ennek is kiadatik ugyanis az építési engedélyt már keddén s egyáltalán elrendelték a közmunkatársak s városi megbízottak mérnök helyszemléjét; de az angol nem rarta be se egyiket, se másikat, hanem bódját hamarján felépítette s decz. 31-én d. u. midőn az engedély neki kézbesítetett s midőn a felügyelő mérnök még irásban megbízta-ukat meg sem kapták — már az engedély Marionette-színház készen állt. Holden lát a baját magának tulajdoníthatja.

Törvényszéki csarnok.

— Kuriai bíróságok. A m. kir. kuria legfőbb ítélőszéki osztályánál a tegnapi napon tartott teljes ülésben a folyó évre a legfőbb ítélőszék részéről*) az alantabban elősorolandó kuriai bíróságokba a következő legfőbb ítélőszéki bíralk valasztottak be, illetve sorsoltattak ki. I. Az 1871. VIII. t. cz. 34 §-nak II. része értelmében a kur. kuria mindkét osztályának bírábó alkalító legfőbb bíróságához kisorsoltattak a) rendes tagokul: Haris György, Végh Ignác, Hersch Ignác, Ferecezy Ferenc; póttagokul: Czorda Bódó, Abt Nándor, Beöthy Zsigmond, Bovánkovics József. — II. Az 1871. VIII. t. cz. 33. §-ában elősorolt legfőbb bíróságához kisorsoltattak a) rendes tagokul: Gellén József, Lassel Agoston, Baló Mihály, Breuer József, Szentgyörgyi Imre, Blaskovics Kálmán, b) póttagokul: Suhajda János, Dimics Emil, Herczeg Sándor, Ocsvány Ferenc, Faur János, Suhaj Imre. A kuria alapítványokat kezelő vegyes bizottságok megválasztottak: a) rendes tagokul: Raics Szilárd, Haris György, b) póttagokul: Balásy Antal és Hersch Ignác.

— Somoskeő ügye a legfőbb ítélőszék előtt. A m. kir. kuria, mint legfőbb ítélőszék a mai napon harmadikban foglalkozott Somoskeővel. Ezuttal külföldre utaztatásáról és rendjeleiről, megkészeiről volt szó. Az ékszerék között van a többiek között egy 500 frta és egy 250 frta becsült brillant gyűrű, 2 db 80 forintos arany-óra, mellti, stb., melyeket, mivel Somoskeő tulajdonjoga iránt kérték megírtek fel, mint bűnjelke visszatartattak. A legfőbb ítélőszék — elnök Csemegei Károly, előadó Brián — következő határozatot hozta, mely delután fél 3-kor hirdettetett ki: a) Somoskeő Gézának elvárosi engedélyre vonatkozó kérelmére hozott első s második bíróság határozatát helyben hagyattak b) a rendjelek kivételével helyben hagyattak az első és második bíróságnak a rendjelek és ékszerék kiadására vonatkozó elutasító határozata is. E szerint Somoskeő külföldre nem utazhatik, ékszeriát meg nem kapja, rendjeleit azonban bírta-kába veheti.

— A Poilák-Abeles bűnyüzhöz. Ezen bűnyü, mely a legfőbb ítélőszék marasztaló ítéletével már két hóval ezelőt jogerőre emelkedett, részint a vádlottak által beadott perújítási részint kegyelmi kérvények által mindez meg teljes elintézet nem nyherhetett. A per újítási kérelmet illetőleg a kur. tábla tavaly levőleg utasította a fenytő törvényszéket, hogy e részben az elővizsgálatot ejse meg s annak eredményéhez képest érdemleges határozatot hozzon. Ma a kegyelmi kérvény is léerkezett a kabinet iradóhó azon értesítés kapcsán, hogy ő felsége ezuttal a kegyelmi nem találtta megadhatónak. Ő felsége ezen legelsőleg elhatározása a királyi főügyészségtől holnap tétetik át a fenytő tszékhez.

— Blüffistennek póre már véget ért Moszkvában. Mint onné távirják az „aranykezu” tolvajt Sziberiába való deportáczióra ítélték.

*) A szemlebizottság részéről választottak névsorát tegnap közöltük.

Bőkezu uzsorás.

— REGÉNY — 27
Irtá DEGRÉ ALAJOS.
MÁSODIK KÖTET.
XIII.
(Folytatás.)
Jozsásy hirtelen megállt, fejét felütötte, mint az üldözött vad, ha tisztára ér, s félg sziszegő hangon mondá: Ugy látszik regényes hajlamok foglalkoztatnak egy némely szívet. Majd kiirtom gyökereit.
— Csak minél előbb, válaszolt Berta, különben eltalál székni.
— Mindent tudok.
— Annál rosszabb az illetőre.
— Színelv nyugalmad s merész feleleteid nem vezetnek tévútra. Tudod-e, hogy egy laposka irás, vagy üzenet ki nem mehet házamból, a miről tudomást nem nyernék.
— Ha kéremrendszer csakugyan oly biztos alapon fekszik, igen csodálom, hogy a szigorú kihallgatás nálam kezdőd.
Ere Janka felpillantott s szemei találkozottak Bertaéval, ki sárttét hiszkeséggel nézett rá.
— Ismerem levelezésedet, folytatta Jozsásy.
— Nincs okom azokat eltagnani.
— Ez még is sok! ha még egyszer merészelsz...
— Merészelnék fogok, valahányszor alkalom lesz, mert szeretem őt, mert egyedül tőle várok és remélek védelmet elszigettségemben.
— Ne; pirul, nem sulyedsz a föld alá?
— Miért? mert bátyámmal ragaszkodom, mert vele a testvéri összeköttetést minden áron feltartani kívánom?
— Az sem helyes, mert ő többé nem fiam, de itt nem róla van szó.
— Másról meg nem lehet.
— És hogy ne is lehessen, tudd meg férjhez adlak.
Berta megdöbbenve tett egy lépést hátra. Janka mint villanyvész felugrott.
Mindkettő visszafordította legeretét.
— Bőő Sóshtyuri nyilatkozott előttem.
— Janka visszaesett támlájába.
Berta szabadon föllelegzett, s nyomós hang-lejtéssel kérde:
— Nem tudom, mit mond hozzá a bárónő?
— É... én? miért én?
— Mert minden esetre nyomtatás beleszó-lása van.

MARTIAL ATYJA

IRTA
ALBERT DELPIT.
FORDÍTOTTA
FÁI I. BELA.
MÁSODIK FEJEZET.
(Folytatás.)

Martial most sem értette meg. Gépiesen ismétlé:
— Szavamat — melyiket?
— A melyet Espérance-nak adtál. Nem szükséges, hogy tanácsokat adjak, hiszen mindig szabadon eszelekedhetél meggyőződésed szerint. Anyád és én, kedves gyermekem, egészen saját szerintem neveltünk téged. Mostanig nem volt okunk ezt megbánni. Saját elhatározásodra hagyttunk, mihelyt olyan korba jöttél, hogy önálló értelem és ítélőerő lehettél. Ama szerencsétlenség előtt, mely Espérance-t sújtja, mint mondtam szókak: jó partie állt előttem. Isten a megmondhatója, hány irgyed volt! Ma a helyzet egészen más.
— Miért? — kérde Martial csalótkozva.
Cambrly ur megállt egy percig, hangja reszeltett.
— Meglehet, folytatá. — hogy eszélyesnek kellene lenned. Fővilágostással tartozom neked vagyoni állásunk felől. Semmi arabom nincs, mint cambui jószágaim. Mindössze tizenkézer franknyi jövedelem. Nem szókak képviselő díjairól és könyveim jövedelméről. Ezek mellékes összegek, melyeket nem szabad az általános számításba felvenni. Nem adhatok neked többet, mint négyszöt ezer franknyi jövedelmet. Mig Espérance gazdag volt, ez az összeg tekintetbe sem jöhetett. Be kellett volna lépned ipad üzletébe: jó volt meg lett volna alapítva. Espérance vagyonlan lévén, megváltozik minden. Kénytelen leszedé életpályát választani. Hála az égnek, neveltetésed olyan, hogy azt választadod, a melyek akard. De gondold meg jól: ezental dolgoznod kell, hogy megélhess, hogy eltarthasd nédet.

— Nos hát, dolgozni fogok, apám. Én Espérance-ért akarom eltenni, nem vagyonát. Gazdag volt: szerencse; nem az többé: baj.
Pierre mozdulatot tett. Ugyanazon a lát-szólag nyugodt hangon folytatá:
— Ez nem minden. Jordant nemcsak a tönk-rejtás fenyegeti.
— Ah!
— Hanem a eső is.
— A eső?
— Igen. Passziviája három milliót fog tenni. Leveleiben semmit nem titkolt el előttem.

Martial gondolkodott néhány pillanatot.

— Nem igen értek az üzleti dolgokhoz, mondá habozva: — de ha nem csalodom, a vagyonbuktól a leggyakrabban igen becsület ember.

— Bizonyára, de...
— Miért e hallgatás? Beszélj világosan, édes apám; nem értem...
— Ha Jordán bukása hamis bukás lenne?
— Hamis bukás!... Ó! Espérance atyja! Ki merte ezt mondani?
— Ó maga.

Csönd lett. Martial kezébe rejtette arcát. Az a retentő szó lesújtotta. Mikor ismét levevé, arca sápadt volt.

— Jordan ur bizonyosan csak elvesztette a fejét, mondá. Lehettek, hogy egy ember, a kit te szeretsz, becsülsz, becsületes ember ne legyen.

— Tudod-e, mi az a „hamis bukás”? folytáta Cambrly hidegen. — Nem. Sohasem foglalkoztál a kereskedelmi joggal. Fogalmad sincs bizonyos törvények borzasztó elasztikusságáról. Hallgasd csak: „Minden vagyonbukás hamis bukásnak tekintetik: 1-ször, ha a vagyonbuktott oly kiadásokat tett, melyek helyzetét meghaladják; 2-ször, ha nagy összegeket vesztett képzelti vagy vételezen alapított pénzintézetekben”. — Nem is számítva vagy tíz más esetet, melyek ép ily homályosan vannak meghatározva. Ki fogja póré a szerencsétlen bankárt? A kormány a közzadló útján. Mi lehet büntetése? Börtön. Nem mondtam-e, hogy Jordan spekulációkba becsúszott? A hatalom emberei gyűlölik, mert félnek tőle. Láthatod, hogy ösztetiprássa elég, ha egy rosszul meggyarított törvénycekket fordítanak ellene.

Nyilatkozat.

A Függetlenség" multi évi dec. 8-án kiadott számában egy Mező-Túr város tanácsát és engem gyönyörűségeit tárgyára tenni ezelő fordítvány jelent meg, s a melyet hallomás szerűt a "Budapest", "Nagykunság" is sietek felhasználni. Bár én rogtan közöltem a "Függetlenség" t. szerkesztőségével a Mező-Túr város tanácsa által el fogadott a végrehajtás végül hivatalomból átlet szabályrendelet, de azt a t. szerkesztőség elzárkózottan látta ki nem adni, mindegyre a t. szerkesztető úr kérem fel, szíveskedjék a mellékelt szabályrendeletet feltelet a "Függetlenség" fenti számában közölt fordítványra összes lapjában közölni. — P o l g á r I s t v a n s. k. h. főkapitány.

Szabályrendelet az ünnepek és vasárnap megnevelése tárgyában. 1. Vasárnap és ünnepeknapon minden nem mulasztás és melleslegtel minden munkának szünetelni kell. 2. Vasárnap- és ünnepeknapon reggeli második hárszázadok a piacra — hol csak élelem cikkek árusítanak — az árusok árúikkal csak elhordani köteleztettek. 3. Bolt-, korszam-, vendéglő-ajkó istentisztelet alatt behajta tartandók, hogy az elküvet évők szüzeketeket beszerezhesek, de csak behajtott ajkó mellett.

4. Zenei nyilvános helyeken, vendéglő s korszamkban delantán, isteni tisztelet végzetik meg nem engedtetik. 5. Terhes szentek delantán istentisztelet végzetik a városban közreldeni, valamint úrs kossikkal, a templomok és piac-tereken istentisztelet ideje alatt meg nem engedtetik — négyekenek a tekintetben kivételesen engedtetik. 6. Munkás keresők a munkára vállalkozók reggeli második hárszázadok a piactérről szüzetlen kötelesek s szüzetlen a mezőgazdasági csoportokat is tilták. 7. Fentebbi szabályok ellen vétők az 1868. évi LIII. t. c. 19. § értelmében 1-50 forint a rendőrkapitány hivatal által elmarasztalandó, s a helyőrző bíróság a menzáli alapból leszo esztalando.

Mezőtur, 1880. december 4. Polgár Irtván főkapitány.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdaság mellékterményei.

A felszólítás, melyet a technológiai múzeum felállításá ügyében e hol 2-án intéztek a közoktatási miniszter Budapest fővárosi községéhez, s melyet szöveg szerint lapunk má helyén vesznék olvasónk, figyelemre méltó szavakkal kezdődik. "Minden ország anyagi felvirágzásának s jövője biztonságának — ugymond — egészenes községazdasági állapotok levén fölfeleli, melyek viszont a termelésnek s a termények feldolgozására és értékesítésére kellő arányba hozatalától függnek: idején van, hogy mezői gazdaságunk érdekében mi is nagyobb figyelmet fordítsunk természetnyein feldolgozására és értékesítésére."

Mondjuk meg egyszer, figyelemre méltó szavak ezek s megérdemelnék, hogy sulyuk egész horedejet mérlegbe vetnők mindazok, a kiknek gazdasági ügyeink rendezésében intéző szerep jutott, leginkább pedig maga az, a ki e szavakat mondotta.

Ugy a mint e szavak mondva vannak, az iparra fordítandó gond és figyelem szükségessége vonatik ki belőlük. Mi nem is megynék olyan messze. S akármily felette fontosnak itéljük is gazdaságunkra nézve az ipar kérdésének helyes megoldását, a gazdaság nyers természetnyein feldolgozását: jelenleg csak ama közelebbi célt vesszük szemügyre, hogy magában a gazdaságban feldolgozóssák minden, a mit eddig mint hazontalant talán figyelembe sem vettünk, s gond fordítására a gazdaság azon kisnyesnek tetsző természetnyeinre és azok feldolgozására, melyek eddig lenező kisnyesség tekintettek.

Ertjük a gazdaság ugynevezett mellékterményeit. A melléktermények fontosságát az ipar terén ismeri mindenki. Tudjuk, hogy azok olykor, magának az egész vállalat kezelésé költsegeit képesek fedezni. P. o. a mosók felhasználása a sör vagy pálinka főzésénél, néha a jövedelem legnagyobb részét kitezi. A hasonló melléktermények nem használhatóak, vagy fel nem használhatóak már több hazai vállalat feljődésének útját vagy egészen bevégtá, vagy nevezetesen megnehezíteték. Így p. o. a mármarosi végzetési gyár minden kedvező viszonyai dacára, melyek olcsó munka erőben, s olcsó falában sb. állottak, nem bírta kiállani a versenyt külföldi vállalatokkal leginkább azért, mert nem tudta értékesíteni a mellékterményeket. Nálunk hiába hozza piacra a szonisztelet, a sóskaavat, s a mi más mellékterményt előállít, nem akad vejeje.

Es ilyen mellékterményeket a gazdaság is állít elő, meg pedig olykor elég nagy mennyiségben, a nélkül, hogy azok feldolgozásával valki befelődnek, vagy érdemesnek tartaná meg csak gondot is fordítani a kérdésre.

Néhány ilyen tényt akarunk pusztán megemliteni.

Szóló-gazdák egy része p. o. évente ezer és ezer, sőt millió mázsa száma dobja ki egészen hasznavétel nélkül a t. r. o. k. o. l. y. t. Vannak vidékek, a

hol felhasználnák az utolsó szálig, más helyeken ki-vált a hol nagyon sok, és silányabb bor terem, ki-dobják a szemétdombra, hol itt-ott a tyukok kapargatnak benne, a hol t. i. van legalább tyuk egy eleget. Sajnálják a fárságot és munkát feldolgozásához. Pedig nem kell okvetlenül pálinkafőzésre felhasználni. Van más mód is, melyen értékesíteni lehet, meg pedig sokkal jövedelmezőbb, s kevésbé fársádos. Ha rézlapok ká helyezzük a t. r. o. k. o. l. y. t. közre, azok nem nagyon hosszú idő múlva igen értékes festékke alakulnak át, melynek mindenkor akad kész vejeje, idehaza is, meg inkább pedig külföldön.

Ilyen mellékterménynek tekinteljük egész sorát a különféle növényeknek, melyek részint magoktól nőnek vadon, részint tenyésztettek is, de nem használatnak fel. Ilyen p. o. — hogy ne is említsük az uton utfélen gazdagodó burjánzó csalánt — az ö k ö r f á r k k ö r. Agyaggal vegyes homok-talajon olykor egészen ellepi az ugart, s dacára hogy virágait drága pénzen veszi a gyógyszeráros, ott vész felhasználatlannul. Nem mondjuk, hogy kifizeti magát nyár közepén drága napzármost állítani e munkához, s talán a többi dolog rovására ezzel foglalkozni, de a gazdaság körül mindig van egy rakás gyerek, a kik különben telen-lenni hevernek s esetleg meglehetősen jövedelmező találatnak ily foglalkozás. Jelenleg legfeljebb egy-egy cigány akad olykor, a ki e dologgal foglalkozik. Ilyen növény a s i k á r, a b á r á n y i p r o s i t ó és a t a k á c s m a c s o n y a, mely különösen az ország nyugoti és délnyugati részén nagy mennyiségben terem igen szép példányokban az árok-partokon, s dacára, hogy külföldön igen drága s mesterségesen tenyésztik, nálunk még anny fárságot sem vesznek maguknak az emberek, hogy leszássák és eladják. Mintha csak a Humboldt negerei lennének, a kiket nyugalomuk között aranyon sem lehet rávenni, hogy felhasználnák, egy palmaris s lehozának egy gyümölcsöt. Hiszen még a k o m l ó t sem szakiük le az árokparton, ezt a külföldiek nevezetesen jövedelmi forrást kézik növényét.

A hol természetünk is mellesken valamely növényt: hagyjuk elveszni, felhasználatlannul. Így vannak p. o. a n a p r a f o r g o v a l. Kukoricza és burgonya földjeinken ott látjuk diszteni, elvetik, megkapálják, aztán ott hagyják, meg kiszedik magvát a veretek. Legfeljebb olykor a gyerekek lakoznak rajta, de hogy p. o. olajat üsseknek belőle, vagy másként felhasználnák: az a legtrikább eset. Sőt még a g y ü m ö l c s ö t sem használják fel kellőképpen. Vannak vidékek, hol ott rohad a rosszabb faj k ö r t e és alma, mert a föld eltiltük ugyan, de nem oltják. Arra pedig, hogy gyümölcsös b o r t e s i n a l j a n a k az ilyen silányabb fajokból, s legalább ily módon értékesítsék — a mi pedig ki-vált bor sem teremtsebb vidékeinken nem utolsó sorogatumna lenne a gerend vételeknek, s talán a pálinkával is megbírköznek — még csak gondolni sem merünk.

Számos példát hozhatnánk fel ilyet, ha terünk engedné. Jelenleg csak utalni akarunk a feladatra, mely sokkal közelebb fekszik gazdaságunk érdekében, mint sok más.

Vegyes közlemények.

Budapesti zömmi vasut.

A koncesszióra vonatkozó tárgyalások ma újra megkezdettek és előreláthatólag rövid idő alatt be is fognak fejezteni. Biztos forrásból vett értesülés alapján állít-hatjuk, hogy a budapesti zömmi vasut kiépítésére vonatkozólag a magyar vasuti bank a kormánytól ajánlatot tett, mint a minót eddig egy konkurens sem, de megközelítelt sem, és azért azon esetre, ha a bank még sem nyerne el ezen vevői épitését, ebből csak azt lehet következtetni, hogy a kormány egyáltalában nem akarta azt a nemzeti bankra bízni. Megjegyezzük még, hogy minden ellenkező hírdetése, nagyon komoly pályá-zó a Rothschild-hiteltelintézeti csoport. — A "B. C." szerint, gr. Lónyay és Bontoux urak ma gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszterrel konferáltak a budapesti zömmi vasut ügyében. A miniszter most már várja a magyar vasuti bank és az osztrák tartományi bank ajánlatát illetve javaslatát tartalmazó irásbeli beadványt. Ha ez közelebb benyújtatik ez esetben a pénzügyminiszter a legközelebbi napokban valószínűleg folytatni fogja e tárgyalásokat Bécsben.

Bukarestből jelentik.

A fenti közlemények, hogy ott nem egészen és teljesen trichines sertések kerültek volna a piacra. Hogy Romániában nem alaplatnál tartják egész-ségteleneknek a sertéseket, arról mindennap újabb esetek tanuskodnak a közbányi sertésvesztelő inté-

zetben. Itt ugyanis naponként több oláhországi sertésre nézve deritik ki a vizsgálat, hogy borsókás, s mitután ez szalagférgel idez elő, az ilyen sertések, mint az egészségre veszélyesek, kizártnak a fogyasztásból.

Az angol huskiviteli konzorcium

tegnap tartotta első próbavágását a közvároszágban számos néző közönség jelenlétében. Künn volt élen az angol ezredessel az egész konzorcium, a helybeli angol főkonzultátnak tagjai és számos méráros. E kísérlet miatt a vágóhadat külön berendezték. Levágták 19 darab erős kihízott marhát és pedig a következőképen. A levágandó áldozatot egy csigán húzták fel, úgy, hogy az szabadon lebegett a levegőben. E helyzetben egy angol mérároslegény külön e célra készített csákánnyal a marhát egy ütéssel agyoncsütötte. Ezután a fejt vágták le, és testét a bőr lefejtése után négy részre vágták, ki hagyták hűlni, megszökték és azonnal a vasútra szállították. Az angol mérárosok sokkal gyorsabban és tisztábban dolgoznak a mi mérárosainknál. A levágott marhák közül 12 darabot Temesvárról és 7 darabot O-Budáról hozták ide. A próbavágást ma folytatták.

A budapest-győri vasut irányára

néze az esztorgomi főkapitán, mint a doroghi, az ottani papnövelde pedig mint a tokodi közsébnányok tulajdonosa egy emlékiratot nyújtottak át a miniszter-elő és a közlekedési miniszternek, melyhez a bibornok-hercezprímás is, mint a bajóth-szárkási közsébnányok és a süttő-tardosi város és szürke márványtelepek tulajdonosa szintén csatlakozott. Ez emlékiratban folyamodnak a birtokukban lévő közsébnányokból az iparra és kereskedelemre hármló hasznára támaszkodva, az Esztergom városa által benyújtott emlékiratot pártolva, a d u n a m e n t i o n v a l k i e p i t é s t k é r e l m e z k. A fenti marhász állás december hó 22-ikéül 31-ig. 1. Magyarország, 2. Horvát-Szlavonország, 3. A horvát-szlavon végvidék, 4. Fiume és vidéke teljesen veszmentes.

SORSOLÁS.

A tiszávidéki vaspályatársaság elsőbbségi kölcsönkötvényeinek

1881. évi január hó 3-án tartott kisorsolása alkalmával a következő 20 szám huzották ki:

1111 1339 2192 3060 3466 3566 3650 4152
4892 7502 8402 8703 8827 9781 12013 13989
17236 17491 17606 17669 szám.

Ezen kisorsolt elsőbbségi kötvények 1881. évi május hó 1-én teljes névértékkel fognak bevértani, és pedig Budapestben: a m. k. központi állampénztárnál, és a magyar általános hitelbanknál, Bécsben a k. kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipar-hiteltelintézetnél, Berlinben a "Bank für Handel und Industrie" című intézetnél, Majna mellett Frankfurtban a fennevezett berlini intézet főköjénél és M. A. von Rothschild und Söhne bankházánál, nemkülönben a "Bank für Handel und Industrie" frankfurter főköjénél, és Amsterdamban az "Amsterdamsche Bank"-nál, valamint Lippmann Rosen-thal et Co. bankházánál.

A fennelött budapesti lánchíd-társulat elsőbbségi kölcsönkötvényeinek

1881. január hó 3-án tartott XIII-ik kisorsolása alkalmával kihuzott kötvényszámok:

500 firtos: 79 103 109 125 194 213 229
278 393 467 517 596 657 707 730 769 806
883 885 890 908 928 997 1072 1080 1239 1260
1289 1322 1342 1424 1475 1502 1511 1515 1536
1552 1554 1572 szám.

100 firtos: 1665 1741 1753 1940 2046 2101
2175 2183 2187 2277 2321 2401 2510 2543 2695
2761 2732 2778 2858 2860 2910 3076 3122 3261
3292 3349 3424 3508 3542 3570 3584 3616 3777
3907 4015 4059 4089 4231 4232 4336 4555 4585
4610 4907 4995 4996 5150 5220 5238 5250 5455
5436 5615 5754 5855 5863 5871 6066 6069 6101
6123 6211 6245 6246 6285 6372 6403 6437 6457
6508 6610 6665 6672 6702 6744 6861 6911 6996
7043 7049 7389 7432 7434 7443 7480 7517 7552
7562 7592 szám.

A fenti kötvények 1881. július 1-től kezdve a magyar királyi központi állampénztárnál Budapesten, teljes névértékkel fognak bevértani.

Hitelorszjegyek.

Kihuzottak a következő 17 sorozatsám: 1055 796 759 366 806 104 3616 2647 168 428 3549 3010 4057 2376 3632 2251. Ezek közül nyert 200000 firtos soroz. 2647 sz. 32. 30000 firtos, 3010 sz. 33. 15000 firtos, 3616 sz. 37. 5000 firtos, 4057 sz. 96. s. 1035 sz. 100. 2009 firtos, 796 sz. 75. s. 759 sz. 13. 1500 firtos, 366 sz. 18. s. 796 sz. 78. 1000 firtos, 3010 sz. 14. s. 104 sz. 8. s. 3632 sz. 58, sorozat 3010 sz. 87. 400 firtos, 4057 sz. 63. s. 3010 sz. 29. s. 2647 sz. 98. s. 796 sz. 11. s. 759 sz. 30. s. 1035 sz. 73. s. 2376 sz. 25. s. 3616 sz. 43. s. 3549 sz. 13. s. 3632 sz. 20. s. 4057 sz. 35. s. 759 sz. 50. s. 806 sz. 58. s. 2251 sz. 98. s. 2376 sz. 89. s. 2376 sz. 72. s. 1035 sz. 10. s. 806 sz. 29. s. 525

sz. 20. s. 3616 sz. 32. t. 104 sz. 94. s. 3616 sz. 16. s. 759 sz. 16. s. 525 sz. 50. s. 2376 sz. 80. s. 366 sz. 46. s. 796 sz. 69. s. 4057 sz. 25. sor. 2647 sz. 50. s. 3632 sz. 13. s. 806 sz. 78. sor. 1035 sz. 12. sor. 4057 sz. 38. s. 3010 sz. 40. s. 796 sz. 31. s. 3632 sz. 99. — A sorozat-számok többi ki nem huzott nyers-zsímai egyenkint 200 firtos nyertek.

Bécs városi nyeresémkölcson

Kihuzottak a következő 12 sorozatsám: 907 194 595 227 1122 578 1861 57 2019 1439 132 307. Ezek közül nyert 200000 firtos soroz. 595 sz. 31. 50000 firtos soroz. 1122 sz. 90. 10000 firtos soroz. 578 sz. 81. 10000 firtos soroz. 578 sz. 26. soroz. 307 szám 6. soroz. 2019 szám 58. s. 2019 sz. 34. s. 132 sz. 45. 400 firtos, 2019 sz. 84. s. 57 sz. 25. s. 578 sz. 70. s. 907 sz. 32. s. 907 sz. 12. s. 307 sz. 39. s. 1122 sz. 70. s. 307 sz. 9. s. 2019 sz. 14. s. 1439 sz. 17. s. 57 sz. 17. s. 57 sz. 35. A sorozatsámok többi ki nem huzott nyers-zsímai egyenkint 130 firtos nyertek.

Erdélyi földteremtésügyi kötvények

Kihuzattak decz. 31-én: Szélvényes kötvények 500 firtos 255 1301 2005 253 3779 5206 715 7569 8597 869 9225 10938 11470 677 12136 15189 17458 18059 906 19248 590 593 20918 21406 22521.

100 firtos 541 1544 2929 3421 4453 6672
7599 10190 11202 12320 415 674 13130 1670
291 15639 758 904 21047 219 335 483 23213
24635 797 900 25739 771 7285 843 28241 968
23768 30088 435 368 31008 288 314 33174
34080 35052 493 681 49 37117 38388 681 867
9438 39813 40076 914 41748 853 42189 43165
44291 46584 756 47258 48126 388 49063 6323
888 50306 411 457 51645 52988 53616 54386
5925 59308 52300 495 826 59997 60948 61157
6155 62027 591 696 823 63067 582 866 64989
65036 456 731 863 66044 145 845 67923 68419
758 69632 636 874 958 70452.

5000 firtos: 160 513 629 631 1000 181 839 2349 3020 036 5761 853 6602 7342 9418 736 10924.

1000 firtos sz. 345 689 985 1084 132 343 561 2340 643 3036 073 4998 5935 6473 924 7273 8086 925 9247 10449 711 722 11370 12420 13035 242 275 304 370 778 886 901 14045 919 15512 579 657 16046 828 929 17081 136 725 18059 513 717 19801 20769 21236 407 865 924 22004 011 235 812 23799 869 24524 26911 27156 448 677 857 920 28490 915 29415.

5000 firtos sz. 251 807 2394. 10000 firtos sz. 141 436 675, részletösszeggel 7000 firtos 694 2176 457.

A betétkötvények: sz. 197 150 firtos, sz. 1081 per 210 firt. sz. 3579 per 3000 firt.

Ipargűgyek.

A technológiai múzeum ügyében a valóság és közoktatási gy. kir. miniszter, f. évi január hó 2-án a következő felszólítást intézte Budapest fővárosi községéhez: Minden ország anyagi felvirágzásának s jövője biztonságának egészenes községazdasági állapotok levén fölfeleli, melyek viszont a termelésnek s a termények feldolgozására és értékesítésére kellő arányba hozatalától függnek: idején van, hogy mezői gazdaságunk mellett mi is nagyobb figyelmet fordítsunk természetnyein feldolgozására és értékesítésére, vagyis iparunkra. Az ipart, a mennyiben már van, fejleszteni — a mennyiben pedig még hiányzik nálunk, meg kell honosítani. Számítalon eszköz, számtalan fényező ászemmelkötése szükséges erre; s esalódk, ki egyetlen, bár mily fontos és jól talált eszközben oly általános varázs-szerrel vél felállítani, mely e téren minden bajunkat s hataramatunkat egymaga orvosolhatja. Az e célhoz vezető számtalan eszköz egyike a bizonyára nem legutóbbibbika: a technológiai múzeumok, melyeknek feladata: szemléltetni az azzal kapcsolatos gyakorlati oktatás után szakszerűleg képzési s nevelési az iparosokat. Magyarországnak, Budapest fővárosának szüksége van ily technológiai múzeumra, melynek feladata volna az összes iparágakat szemmel tartva kezdetben először a fém- és falparra terjeszkedni ki. Hogy egy technológiai múzeum felállítására pénzbe kerül, magától értetődik; kérdés tehát, ki viselje annak felállítását és fenntartását terheit? Nézetem szerint e teher viselésében mindazon fényezőknél részt kell venniük, melyek a kérdés intézetének hasznát élveandik. Első sorban maga az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

A fogsú.*

Midőn azt vesszük észre, hogy valamely fog elvesztette színt, először lelt és később anyagából veszt, rajta íróg támad; az ilyen fog beteg és igen betegségnél neves fogsú, barics. Ezen betegségnél az annak neve a fogat alkotó anyagok, u. m. zománc és dentin egyaránt. A kór folyamán, melynek a fog ekként áldozata lett, menedé-ment abban áll, hogy előbb a zománc feloldatik, szétmállik és utána a dentin is el-vesztül szabályos összetartását, több-kevesebb meg-lágyul. Egyébírtán a kór menetének tekintetéből meg lehet különböztetni a kemény és a lágy akkaját a fogsúznak, amaz észrevétlenül jelenik meg, lassan halad, koromkete színtű teszi a helyet, a hol fellép, emez pedig már kezdődő állapotban ész-revehető, gyorsan terjed be a fog belseje felé, in-kább barnára festi a fogat; az utóbbit hevony (acute) az előbbit idült (chronicus) fogsú alknak nevezték el a tudomány. A fogsú lényegével leg-könnyebben vagy ismerkedünk meg, ha annak elő-idező okaita nyernük bepillantást; azért tehát hasz-nos lesz az ide vonatkozó tudományos vizsgálatokra és tapasztalatokra hivatkozni.

A legnagyobb szerepet a fogsú előidezésé-ben a nyál játsza, nem egyenesen a szabályos megjelenésben, hanem a bizonyos befolyások által vagy természetben megváltoztatott nyál. Szabá-lyos körülmények között a nyál, a mint az a száj-ban több mirigyből származottan összekeverve léte-zik, részben szervi másságot szenvedve a száj-gömbökből áll, a szervek anyagok között főleg fehér-nyes és csásin, ezenkívül lehámlott részek és növényi meg állati előidek (paraszták) talál-hatók; ellenben a szertelen anyagok közül benne vannak: aljas szénasav sók, phosphorsavas föld-sók, chlór, kénsavas, tejsavas sók stb. A szabályos rom-latlan szájnyal mindajd alj(lagos) vegyhatással bír. Márszert ismét régm ismert tény, hogy ha holt fo-gat, melynek sarkakba letem tény, hogy ha holt fo-gat, feloldatik s csak egy csekély túlkos anyag ma-rad visszra. Már most nem kell egyéb, mint hogy amaz amugy is csak gyöngön lúgos hatású nyál valamely okból savi természetűvé változtat-sék és a fogak a szájjában is feloldásnak,

* Műtárvány Dr. Árkó József sajtó alatt levő, közhatalra ir. ily című művéből: "A fogak gon-dozása gyermekek és felnőttek kö-zött." Kiadja az Eggenberger-féle (Hoffmann és Molnár) könyvtárakodás, Budapest.

szájtól elmozdul, és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet és a fenntartás terheit az állam, továbbá Budapest fővárosa, s végre a társadalmak azon osztályai, melyek közvetlenül áldozni képesek s azok, a melyek az községazdasági fejlődés által közvetlenül nyerneik. Midőn tehát szándékunk, valamint az állampénztár, vagy a társadalmak érintett osztályai e cél valósítására igénybe vanni s hozzájárulásra hivni föl, van szerencsém ezenmel felkérni a tisztelt fővárosi községhez, hogy a technológiai múzeum

felállításához — és pedig első sorban a beszerzési felkérés, azután pedig az intézet fenntartásához al-lendő évi dotációval járulni szíveskedjék. A mint megvagyok győződve a főváros t. községének megvagyok győződve, hogy mind az intézet

